

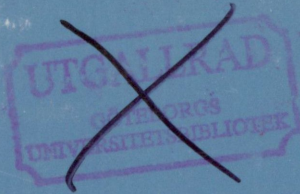
Läroplan för gymnasieskolan

Lgy⁷⁰

GÖTEBORGS UNIVERSITETSBIBLIOTEK

100164 2032

Utbildning för tandsköterskor i information och instruktion av munhygieniska åtgärder (specialkurs)

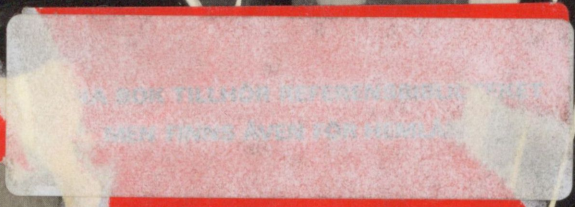

Supplement 20

SKOLOVERSTYRELSEN 1975

Läroplan
428a

Pedagogiska biblioteket

Läroplan
428a

1

[Skolöverstyrelsen]

Lggyll

Läroplan för gymnasieskolan

LiberLäromedel Stockholm

Supplement

SKOLEN
LÄROPLAN
2011

EX 1

Utbildning för tandsköterskor i information
och instruktion av munhygieniska åtgärder
(specialkurs)

rEab

Separata exemplar kan beställas genom Lärarcentrums ordercentral, Fack, 171 19 Solna. I förlagets distribution ingår supplementet även i det abonnemang som omfattar tryckta läroplanssupplement för landstingskommunala specialkurser och högre specialkurser. Abonnemang kan tecknas hos Liber distribution, Prenumerationsorder, 162 89 Vällingby.

Förord

Läroplan för gymnasieskolan, som trädde i kraft den 1 juli 1971, består av en allmän del (del I) och en supplementdel (del II). Dessutom publiceras för vissa tvååriga linjer samt för de treåriga och fyraåriga linjerna särskilda planeringssupplement (del III).

Den allmänna delen (del I) innehåller av Kungl Maj:t fastställda Mål och riktlinjer, tim- och kursplaner samt av SÖ utfärdade allmänna anvisningar.

Supplementdelen (del II) innehåller kompletterande anvisningar och kommentarer för undervisningen i ämnen och kurser i anslutning till de fastställda kursplanerna.

De för vissa linjer utgivna planeringssupplementen (del III) innehåller förslag till studieplaner i olika ämnen. Dessa förslag är avsedda som hjälp vid undervisningens planering och genomförande.

Av praktiska skäl är supplementdelarna (del II och del III) uppdelade på häften, varierande i fråga om både omfång och karaktär. SÖ avser att efter hand revidera och komplettera supplementdelarna med hänsyn till erfarenheterna vid läroplanens tillämpning. SÖ är därför angelägen om att sådana erfarenheter på lämpligt sätt efter hand meddelas SÖ.

Stockholm den 12 maj 1975

Skolöverstyrelsen

SKOLÖVERSTYRELSEN

LÄROPLAN FÖR GYMNASIESKOLAN, Lgy
Supplement Sp Nr S 5 75:2
Fastställt
1975-05-12 Dnr S 75:869

UTBILDNING FÖR TANDSKÖTERSSKOR I INFORMATION OCH
INSTRUKTION AV MUNHYGIENISKA ÅTGÄRDER (specialkurs)
Nordisk yrkesklassificering **046.10**
Studievägskod **63500 1057**

Kurslängd: 2 veckor

Klasstorlek: högst 16 elever

Timplan och kursplaner samt anvisningar och kommentarer i anslutning till kursplanerna för utbildning för tandsköterskor i information och instruktion av munhygieniska åtgärder

Allmänt utbildningsmål

Utbildningen syftar till att eleven skall inhämta kunskaper om karies och parodontitens uppkomstmekanismer, sjukdomsbild och profylax särskilt i vad avser betydelsen av munhygieniska åtgärder. Efter genomgången utbildning skall eleven kunna biträda tandläkaren med munhygienisk information och instruktion inom ett vuxenlientel.

Särskilda behörighetskrav

Se särskilda anvisningar (bilaga 1)

Allmänna synpunkter

Undervisningen skall anknyta till elevernas tidigare utbildning och yrkeserfarenhet. Eleverna bör före utbildningen ha aktualiserat sina kunskaper inom ämnesområdet.

TIMPLAN

Ämnen	Antal veckotimmar
	2 veckor
1 Odontologisk profylaktik	15
2 Tillämpad odontologisk profylaktik 1)	20
Summa	35

1) Om delning av klass, se anvisningar till timplanen

ANVISNINGAR TILL TIMPLAN

Delning av klass medges i ämnet Tillämpad odontologisk profylaktik om elevantalet uppgår till lägst 10 i två grupper under 22 lektioner.

KURSPLANER

1 Odontologisk profylaktik

1.1 Mål

Eleven skall genom undervisningen i odontologisk profylaktik aktualisera och fördjupa sina kunskaper i ämnet.

1.2 Huvudmoment

Munhålans och tändernas anatomi

Mikrobiologi

Dentala plaque

Kariologi

Parodontologi

1.3 Förslag till disposition av studieplan (c 30 timmar)

Munhålans och tändernas anatomi

Identifiering av munhålans och käkarnas mikroskopiska anatomi.
 Identifiering och benämning av olika tänker och bettyper.
 Tändernas utveckling samt mineralisations- och frambrottstider.
 Tändernas och parodontiets mikroskopiska uppbyggnad.

Mikrobiologi

Sjukdomsalstrande mikroorganismers allmänna uppbyggnad, indelning och egenskaper.

Dentala plaque

Plaquens uppkomstmekanism, tillväxt, sammansättning och mineralisering

Kariologi

Karies orsaker och uppkomstmekanism, utveckling och sjukdomsbild samt behandling och profylax.
 Betydelsen av kost, fluor, plaque och munhygien.
 Betydelsen av tidigare utförda tandrestorationer på kariesbilden.

Parodontologi

Gingivitens och parodontitens orsaker och uppkomstmekanism, utveckling och sjukdomsbild samt behandling och profylax. Betydelsen av plaquebildning, tandsten och munhygien.
 Karies och kariesterapins inverkan på den parodontala sjukdomsutvecklingen.

1.4 Anvisningar och kommentarer

Elevernas tidigare inhämtade kunskaper bör aktualiseras och fördjupas i undervisningen.

2 Tillämpad odontologisk profylaktik

2.1 Mål

Eleven skall genom undervisningen i tillämpad odontologisk profylaktik skaffa sig de kunskaper och färdigheter som erfordras för att kunna biträda tandläkaren med munhygienisk information och instruktion inom ett vuxenkiöentel.

2.2 Huvudmoment

Identifiering av sjukdomsbilden vid karies och parodontit

Munhygieniska hjälpmedel. Informationsmaterial

Plaque-diagnostik

Munhygieniska metoder

Standardrutiner för munhygiensträning

Speciella munhygieniska problem

Tandrengöringsskador

Tillämpad information och instruktion

Samarbetsrutiner med tandläkare

2.3 Förslag till disposition av studieplan (c 40 timmar)

Identifiering av sjukdomsbilden vid karies och parodontit

Identifiering av etiologiska faktorer och symtom på karies och parodontit

Sammanfattande beskrivningar av patienters sjukdomsbild

Munhygieniska hjälpmedel. Informationsmaterial

Konventionella tandborstar

Elektriska tandborstar

Specialborstar

Tandstickor

Tandtråd

Tandkräm

Mundusch

Munvatten

Färgtabletter

Munspiegel, munlampa

Instruktionsmodeller

Informationsbroschyrer

Audio-visuella informationsprogram

Plaque-diagnostik

Infärgning av plaque och registrering av plaqueförsedda tandytor på patient

Plaqueutstryk och mikroskopering

Munhygieniska metoder

Tandborstningsmetoder: gnuggmetod, horisontell skurmetod, vrid-

metod (vertikal envägsmetod), vertikal skurmetod (vertikal tvåvägsmetod).
Hjälpmiddel och metoder för approximal rengöring i en normalsituation.

Standardrutiner för munhygien träning

Rutiner för inträning av munhygien hos vuxen patient
Kontrollrutiner för värdering av patientens arbete
Rutiner för hygienkontroll och förnyad instruktion vid revisionsbesök.

Speciella munhygieniska problem

Individuellt anpassade tandrengöringsmetoder för situationer med särskilda munhygienproblem betingade av
grunt omslagsveck
ofördelaktigt fästade frenulum
anterior läge av ramus mandibulae
trångställning
glesställning
buccal- och lingualställda tänder
tippade och roterade tänder
konkaviteter och fåror på den enskilda tanden
bi- och trifurkationer
tandluckor
approximalytor vid stora approximalrum
parodontitiskt "långa" tänder
distalytorna vid sista tänderna i tandbågen
tandborstningsskador
fyllnings- och kronskarvar
tänder med brokonstruktioner
avtagbara partiella proteser
munandning
bristande salivavsöndring

Tandrengöringsskador

Skador på tänder och tandkött orsakade av felaktig användning av tandborste, tandsticka eller tandtråd.
Tillrättaliggande av patienternas munhygieniska vanor i avsikt att undvika dessa skador.

Tillämpad information och instruktion

Identifiering av lämpliga resp mindre lämpliga moment (förfaranden, beteenden, attityder) ur förevisade situationer av pågående tandhälsoinformation, tandrengöringsinstruktion respektive motivationsförsök av vuxen patient med karies och/eller parodontit.

Samarbetsrutiner med tandläkare

Plaquerregistreringar i därför avsedda journaler på ett sådant sätt att tandläkaren får underlag för bedömning av plaqueförekomsten

före behandlingens start samt under och efter behandlingen. Daganteckningar över vidtagna åtgärder och givna råd och anvisningar till patient samt över patientens attityder och färdigheter.

2.4 Anvisningar och kommentarer

Undervisningen skall ligga till grund för den kliniska patientverksamheten. Den bör i största möjliga utsträckning utformas som grupparbeten under handledning.

Demonstration av patienter bör ingå i undervisningen.

LÄROPLAN FÖR GYMNASIESKOLAN, Lgy 70

Utbildning för tandsköterskor i
information och instruktion av
munhygieniska åtgärder (specialkurs)

SÄRSKILDA BEHÖRIGHETSKRAV

Behörig att vinna inträde i kursen är den som

har behörighet som tandsköterska eller av socialstyrelsen
erhållit dispens att som tandsköterska upprätthålla tjänst
inom folktandvården.

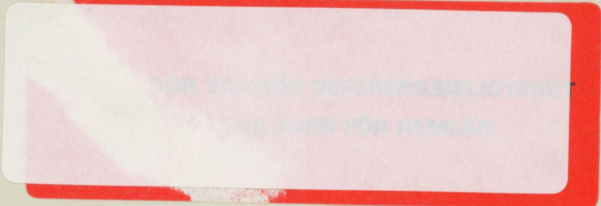
Se aktuella bestämmelser för antagning av elever i
gymnasieskolan, utfärdade av SÖ

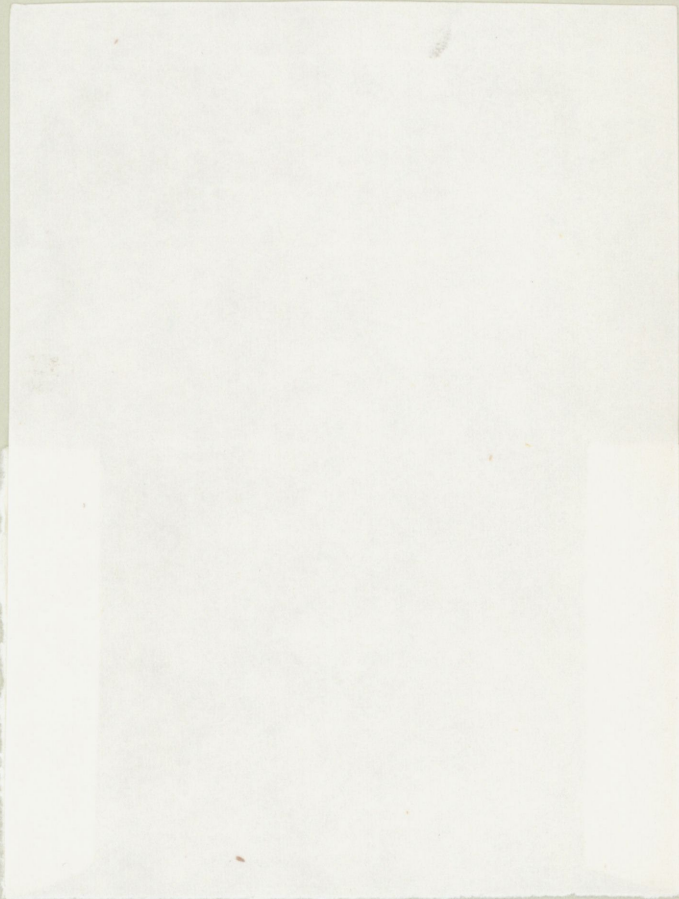
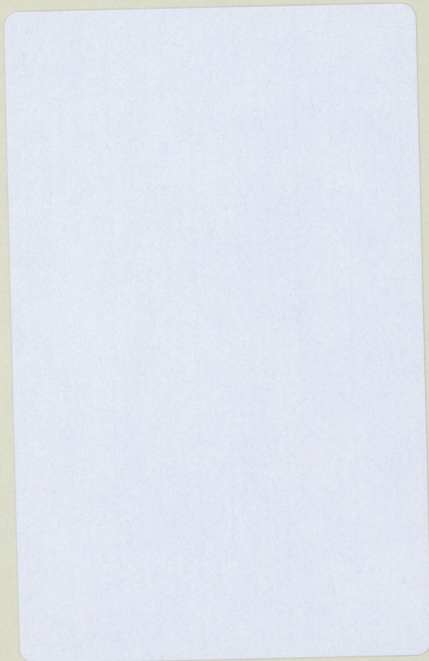

BIBLIOTEKET
LÄRARHÖGSKOLAN
I MÖLNDAL

Supplement

LiberLäromedel
Utbildningsförlaget